

Sygn. akt: I C 580/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Kościerzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Karolina Kozieł

Protokolant: Magdalena Zinka

po rozpoznaniu 19 grudnia 2017 r. w K.

sprawy z powództwa I. P.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki I. P. kwotę 20500,- zł (dwadzieścia tysięcy pięćset 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od tej kwoty od 26.04.2016 r. do dnia zapłaty
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie
3. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki I. P. kwotę 1025,- zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 580/17

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 25.07.2017 r. przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W. powódka I. P. wniosła o zasądzenie na jej rzecz kwoty 41000,- zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności od 26 kwietnia 2016 r. na podstawie art. 481 k.c. tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią jej matki A. J. na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż śmierć jej ukochanej matki skutkuje ogromnym cierpieniem, bólem, wpłynęło na całe jej życie, sytuację życiową, rodzinną poprzez zerwanie silnych więzi rodzinnych, odebraniem prawa do spokojnego, niezakłóconego życia w pełnej rodzinie, pozbawionej traumy i nieustającej obciążającej psychicznie żałoby. W chwili śmierci matki (80 lat) powódka miała 56 lat. W wypadku straciła najbliższą jej sercu osobę, najukochańszą, jedyną opiekuńczą mamę, z którą żyła, mieszkała wspólnie pod jednym dachem w domu rodzinnym przez wiele szczęśliwych lat. Była pierwszym, upragnionym, wytęsknionym dzieckiem, jedyną córą uszkodzonej. Wspólnie obchodzili święta, urodziny, spotkania rodzinne. Poszkodowana zakorzeniła w powódce wiele religijnych tradycji i obrzędów związanych ze świętami Wielkanocnymi i Bożonarodzeniowymi, nauczyła wartości. Powódka do dziś powtarza słowa swojej mamy „dzielić się smutkiem to połowa smutku, dzielić się radością to podwójna radość”. Odziedziczyła po matce pamiątki, z których najcenniejsza to obrączka po kochanej mamusi, którą cały czas ma przy sobie, nosi ją na palcu na dowód jej istnienia. Śmierć matki powódki doprowadziła do strat materialnych, zupełnego odizolowania się powódki od świata zewnętrznego, zaniedbania swoich obowiązków. Powódka podupała na zdrowiu psychicznym, zmuszona była korzystać z porad lekarza psychiatry, do którego chodziła po śmierci ukochanej matki,

trauma, którą przeżywa po dzień dzisiejszy powoduje apatię, złość, rozgoryczenie na myśl o tragicznej, przedwczesnej i niepotrzebnej śmierci ukochanej mamy. Skutkuje to koniecznością zażywania leków nasennych, uspokajających. Powódka nie może i nie będzie już mogła nigdy liczyć na opiekę ze strony mamusi nad swoją osobą, na jej wsparcie materialne, duchowe, psychiczne. W związku z powyższym dobro osobiste powódki w postaci zerwania więzi rodzinnej, prawa do niezakłóconego życia w pełnej rodzinie zostało naruszone wskutek wypadku z 8.06.2015 r.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, iż powódka w toku postępowania likwidacyjnego otrzymała 9000,- zł a dalsze żądanie jej bezpodstawne. Powódka nie wykazała, aby w związku ze śmiercią matki doznała krzywdy wymagającej kompensaty w kwocie wyższej niż przyznana. Powódka zdążyła oswoić się ze śmiercią matki po 12 latach. W dacie zdarzenia powódka miała swoją rodzinę. Nie wykazała by leczyła się w poradni zdrowia psychicznego, brała leki, nie przedstawiła żadnej dokumentacji medycznej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

8 czerwca 2005 r. w K. doszło do wypadku drogowego, na skutek którego zdarzenia 14 czerwca 2005 r. śmierć poniosła matka powódki A. J.. Sprawcą wskazanego wyżej zdarzenia drogowego był kierujący samochodem ciężarowym marki M. o nr rej. (...) - S. W.. Pojazd kierowany przez sprawcę, był przedmiotem ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z Towarzystwem (...) S.A. w W..

A. J. zmarła w wieku 80 lat, mieszkała sama w K.. Była sprawną, aktywną fizycznie osobą, jeździła na rowerze.

Powódka I. P. mieszka w K., jest jednym z trojga dzieci zmarłej. W chwili jej śmierci miała 56 lat. Powódka odwiedzała matkę co 2-3 dni. Mieszkały w tej samej miejscowości. Powódka mieszkała wraz z mężem i 3 dziećmi w K.. Matka powódki była jej bliska, życzliwa i pomocna. A. J. gotowała obiady, pilnowała dzieci. Powódka zabierała matkę do L., pomagała dostać się jej do sanatorium. Każde urodziny, imieniny spędzali razem. Powódka do dzisiaj gromadzi pamiątki po matce. Wspomina matkę w modlitwach w mszach, raz w miesiącu jeździ na cmentarz. Dbą o jej grób. Śmierć matki wyrzuciła życie powódki do góry nogami w tym znaczeniu, że obecnie poza mężem i przyjaciółką nie ma się kogo poradzić.

22 marca 2016 r. działająca w imieniu powódki spółka (...) S. z o.o. w L. zgłosiła szkodę, żądając zadośćuczynienia dla powódki w wysokości 100.000 zł.

Decyzją z 25.04.2016 r. pozwany przyznał powódce świadczenie w wysokości 9000,- zł na podstawie art. 448 k.c. Jednocześnie złożył powódce propozycję ostatecznego zakończenia sprawy poprzez zawarcie ugody na łączną kwotę 20000,- zł w całości zamykając przedmiotową szkodę. W ocenie pozwanego kwota ta w jego ocenie w oparciu o art. 448 k.c. jest odpowiednia.

Na rozprawie 19.12.2017 r. pełnomocnik pozwanego zaproponował pozwanej zawarcie ugody na kwotę 20500,- zł.

Dowód: pismo z 22.03.2016 r. k. 13-15 akt, pismo (...) z 25.04.2016 r. k.16 akt, wyrok Sądu Rejonowego w Kościerzynie II Wydziału Karnego z 16.11.2005 r. sygn. akt II K 126/05 k. 17 akt, dokumentacja fotograficzna k. 18-28 akt, akta szkody w formie plików na płycie CD

Sąd rozważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań powódki I. P., dowodów załączonych do pozwu oraz akt szkody. Na podstawie zeznań powódki ustalono relacje łączące ją z poszkodowaną. Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne w całości.

Załączone do pozwu fotografie prezentujące wspólne chwile powódki ze zmarłą matką, nie były kwestionowane przez stronę pozwaną w związku z czym Sąd również zaliczył jej w poczet materiału dowodowego na podstawie art. 308 k.p.c..

Powódka swoje roszczenie kierowała przeciwko pozwanemu jako odpowiedzialnemu z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku. Zasada odpowiedzialności pozwanego na podstawie przepisów art. 822 § 1 i 4 k.c. oraz związanie Sądu orzekającego, co do faktu popełnienia przestępstwa wyrokiem karnym skazującym (art. 11 k.p.c.) wydanym przeciwko sprawcy wypadku nie były w tej sprawie sporne.

Zgodnie z przepisem art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c., w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż w każdej sprawie z art. 23 i 24 k.c. niezbędne jest sprecyzowanie dobra osobistego, które stanowi przedmiot ochrony. Wyznacza to, bowiem granice i kierunek rozpoznania sprawy. Przepis art. 23 k.c. nie wymienia wprost więzów rodzinnych, czy też ogólnie prawa do życia rodzinnego człowieka jako dobra osobistego. Jednak skoro przepis ten jedynie przykładowo wskazuje katalog dóbr osobistych, wyliczenie zawarte w nim nie jest wyczerpujące. Sąd Najwyższy stwierdził, że otwarty katalog dóbr osobistych obejmuje także dobra osobiste związane ze sferą życia prywatnego, rodzinnego, ze sferą intymności (por. SN z dnia 18 stycznia 1984 roku, ICR400/83, OSN 1984 poz. 195). Sfera więzi rodzinnych, życia rodzinnego stanowi w naszej kulturze wartość wysoko cenioną społecznie i zasługującą na ochronę prawną. To właśnie usytuowanie jednostki w rodzinie pozwala jej określić swoją tożsamość, stanowi punkt odniesienia do wszelkich działań, jakie człowiek w życiu podejmuje. Jest to sfera życia człowieka bardzo intymna i posiadająca dla jakości życia ludzkiego jedno z podstawowych znaczeń.

W rozpoznawanej sprawie powódka określiła dobro osobiste – zerwanie więzi rodzinnej, prawa do niezakłóconego życia w pełnej rodzinie. Przy tak określonej podstawie roszczenia wskazać należy, że przesłankami zasądzenia świadczenia są bezprawność oraz zawinienie. Skoro sprawca wypadku został prawomocnie skazany za spowodowanie przestępstwa z art. 177 § 2 k.k., tym samym wina i bezprawność działania sprawcy wypadku, którego odpowiedzialność cywilną reasekuruje pozwany ubezpieczyciel są przesądzone.

Przedmiotem rozważań Sądu była zatem wysokość odpowiedniego zadośćuczynienia. Sąd miał na uwadze to, że wprowadzenie do przepisu klauzuli „odpowiedniej sumy” pozostawia sądowi orzekającemu margines uznaniowości, co do wysokości zasądzonej kwoty. Jest on dodatkowo wzmocniony fakultatywnym („może”) charakterem tego przyznania, co wskazuje na konstrukcję należnego zadośćuczynienia dopiero po przekroczeniu pewnego poziomu krzywdy (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 1974 r., OSPiKA 1975, nr 7, poz. 171). Swoboda ta, zwana prawem sędziowskim, nie oznacza jednak dowolności, gdyż przyznanie odpowiedniej sumy tytułem kompensacji krzywdy, jak i jej odmowa, muszą być osadzone w stanie faktycznym sprawy.

Wskazać należy, że zadośćuczynienie jest roszczeniem o charakterze ściśle niemajątkowym mającym za zadanie kompensatę doznanej krzywdy, a zatem nie powinno ono mieć na celu wyrównania strat poniesionych przez członków najbliższej rodziny zmarłego, lecz ma pomóc dostosować się do nowej rzeczywistości. Ma także na celu złagodzenie cierpienia wywołanego utratą osoby bliskiej. Okoliczności wpływające na wysokość tego świadczenia to między innymi: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rola, jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny, stopień, w jakim pozostali członkowie będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy, skorzystanie z pomocy fachowej w czasie radzenia sobie w tej trudnej sytuacji, proces leczenia doznanej traumy mający na celu pomoc w odbudowie struktury rodziny i przywrócenie znaczenia każdego z jej członków.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać trzeba, że powódka niewątpliwie doznała straty wynikającej ze śmierci matki. Naruszone wskutek śmierci A. J. dobra osobiste powódki w postaci prawa do życia w rodzinie miały jeden z najwyższych ciężarów gatunkowych. Powódka w wyniku wypadku z 8.06.2005 utraciła bliską jej osobę: matkę. Śmierć matki powódki nie była jednak wynikiem zwykłego zdarzenia o charakterze cywilizacyjnym, dlatego zakład ubezpieczeń, odpowiadający w granicach odpowiedzialności cywilnej sprawcy, powinna obciążyć okoliczność obiektywnie naganego zachowania posiadacza pojazdu, co w odczuciu społecznym zwiększa poczucie doznanej przez powoda krzywdy.

Jednakże, w ocenie Sądu żądanie powódki zasądzenia kwoty 41000,- zł nie jest adekwatne do doznanej przez nią krzywdy i ocenić je należy jako wygórowane. Dobra osobiste powódki, co prawda zostały naruszone, ale intensywność jej odczuć psychicznych związanych ze śmiercią A. J. nie jest tak znaczna, by mogła ona zasadnie domagać się zadośćuczynienia w kwocie dodatkowych 41000 zł. Powódka I. P. i zmarła A. J. nie prowadziły wspólnego gospodarstwa domowego. W wyniku śmierci matki 56 – letnia powódka nie stała się osobą samotną, gdyż ma męża i troje dzieci, oraz dwóch braci. Śmierć 80 – letniej matki nastąpiła w okresie, kiedy egzystencja powódki nie była pochodną wspólnego z nią życia. Porównanie wieku powódki i zmarłej matki świadczy o tym, że nie została ona pozbawiona możliwości opieki, starań, troski, wychowania przez matkę w okresie w którym tego potrzebowała, gdyż zarówno sama jest dorosła, jak i wychowuje własne dzieci. Powódka nie doznała więc ubożenia w zakresie korzystania z wzorców postępowania matki, oddziaływania jej postawy życiowej, pomocy w nauce, wyborze zawodu, oparcia w trudnych chwilach. Nie doznała także ujemnych następstw w obrębie majątkowym - związanych z utratą materialnego oparcia w postaci możliwości tworzenia podstaw do samodzielnego życia, w odniesieniu do uzyskania wykształcenia, zawodu, warunków bytowych oraz rozwijania uzdolnień i osobowości.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, że odpowiednią kwotą tytułem zadośćuczynienia za doznana przez powódkę krzywdę spowodowana śmiercią tragiczną jej matki A. J. jest kwota w łącznej wysokości 29500 złotych (razem z uprzednio przyznaną przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego kwotą 9000,- zł). Kwota 20500,- zł stanowić będzie odczuwalną powódce wartość i jest adekwatna do rozmiaru doznanej krzywdy i negatywnych przeżyć będących konsekwencją utraty matki. Na podkreślenie zasługuje również fakt, że strona pozwana jako propozycję ugodową w toku postępowania zgłosiła taką samą kwotę. Oznacza to, że ocena pozwanego doznanej przez powoda krzywdy jest zbieżna z oceną Sądu.

Dalej idące powództwo jako wygórowane Sąd oddalił o czy orzekł w punkcie drugim wyroku.

Orzekając o odsetkach Sąd uznał, że winna być zastosowana zasada potwierdzona również przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2011 roku wydanym w sprawie sygn. akt I PK 145/10 stanowiąca, że zadośćuczynienie, w rozmiarze, w jakim należy się ono wierzycielowi w dniu, w którym dłużnik ma je zapłacić (art. 455 k.c.), powinno być oprocentowane z tytułu opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.) od tego dnia, a nie dopiero od daty zasądzenia odszkodowania. Dlatego też Sąd uznał, że powódce należą się mu odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia od dnia 26 kwietnia 2016 roku, a więc od dnia następnego po dacie odmowy wypłaty świadczenia przez pozwanego.

O kosztach procesu orzeczono w myśl zasady proporcjonalnego ich podziału w zależności od zakresu w jakim stanowiska stron zostały uwzględnione (art. 100 k.p.c.) – jak w punkcie trzecim.

/-/K.Kozieł